

Въпроси и отговори относно предварителното деклариране на данни чрез електронната услуга на НАП

Наредба Н-5 от 29.09.2023 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България

1. Въпрос: В кои случаи задължително се декларира предварително данни за превоз на стоки с висок фискален риск?

Отговор: Разпоредбите на чл. 8 - 12 от Наредбата се прилагат в случаите, когато превозът се осъществява с транспортно средство с товароносимост **над 3,5 тона, с изключение** на превозите:

1. за крайно потребление;
2. между обекти на територията на страната, стопанисвани от лицето;
3. за обект/обекти, стопанисвани от различни лица на територията на страната, когато стоките, предназначени за всеки отделен обект, са с тегло до 500 кг (нето) или литра и/или стойността на стоките е в размер до 5000 лв. без данък върху добавената стойност, а когато стоките, предназначени за всеки отделен обект, са в мерна единица, различна от кг или литър - до 5000 лв. без данък върху добавената стойност;
4. на течни горива, за които има задължение/са спазени изискванията за подаване на информация за доставките по реда на друг закон.

Изключенията са дефинирани в чл. 13. (1), т.1-4 от наредба Н-5 от 29.09.2023 г.

Важно! При изследване на различните хипотези за изключенията, водещо е транспортното средство да е с товароносимост **над 3,5 тона**.

Възможни са следните примерни хипотези за изключения:

- до 500 кг. и над 5000 лв. – **не** се декларира
- до 500 кг. и до 5000 лв. – **не** се декларира
- над 500 кг. и до 5000 лв. – **не** се декларира
- над 500 кг. и над 5000 лв. – декларира се

Примерен въпрос:

До 500 кг и/или 5000 лева без ДДС (уточняване дали хипотезите следва да са кумулативно налице или алтернативно). В тази връзка стока с тегло от 600 кг на стойност 4 000 лв., която се превозва с транспортно средство над 3.5 тона подлежи ли на предварително деклариране

Отговор:

В израза „До 500 кг и/или 5000 лева без ДДС“ се съдържа и отговорът на въпроса. Използвано е „и/или“ т.е. поотделното или заедното реализиране на една от двете хипотези води до отпадане на задължението за предварително деклариране.

- Стока с тегло от 600 кг., на стойност 4 000 лв., която се превозва с транспортно средство над 3.5 тона, не подлежи на предварително деклариране (и може да се декларира доброволно, с аргумент чл.127и, ал.14 от ДОПК).

2. Въпрос: Мога ли да декларирам доброволно данни за превоз на стоки?

Отговор: Можете да се възползвате от опцията за доброволно деклариране, съгласно глава трета от наредба Н-5 от 29.09.2023г.

3. Въпрос: Как се достъпва услугата?

Отговор: През Портала за електронни услуги на НАП чрез квалифициран електронен подпис (КЕП). Услугата е с пълен и частичен достъп за всички физически и юридически лица, които са подали „Заявление за ползване на електронните услуги на НАП от задължено лице“ или „Заявление

за ползване на електронните услуги на НАП от упълномощено лице“ и избрали група „Фискален контрол“. Вижте повече в [е-Портала на приходната агенция](#).

Клиентите сами решават кого да упълномощат за подаването на данните през е-услуга.

Услугата предоставя възможност на двама или повече служители (упълномощени лица) да въвеждат данни по едно и също време за един декларатор (дружество).

При въпроси, свързани с упълномощаване за ползване на е-услуги и/или с достъп до е-услуги, в т.ч. и услугата за предварително деклариране на данни, следва да се обръщате към [Информационния център](#) 0700 18 700; +359 2 9859 6801; infocenter@nra.bg.

4.Въпрос: Възможно ли е автоматизирано подаването на данни чрез услуга от типа „система-система“ чрез използване на софтуерен ключ (API ключ).

Отговор: Потребителите могат да ползват електронната услуга чрез публичен приложно-програмен интерфейс (API), като поискат API ключ чрез услугата „[Ново заявление за достъп до API](#)“, достъпна с електронен подпис в [е-Портала на приходната агенция](#).

При технически въпроси/проблеми относно XSD-схеми и ползването на API, следва да се обръщате към [Информационния център на НАП](#): 0700 18 700 или на имейл infocenter@nra.bg.

5.Въпрос: Как да реагирам при получено съобщение за системна грешка?

Отговор: В случай, че не можете да достъпите съответна екранна форма и/или се визуализира съобщение за грешка - проблемът може да е свързан с:

- мрежовата Ви среда или временен;
- технологичното време за обработка и синхронизиране на данните;
- кеша на браузъра - изчистването на кеша се извършва през настройките за Поверителност (Privacy) или История (History) в менюто Настройки (Settings) или Опции (Options); вижте как става на този линк <https://help.superhosting.bg/clear-the-cache-ie-firefox-chrome.html>.

При технически проблем, потребителят на услугата следва да има издадено УНП, което ведно с ЕИК да изпрати на fisc.control@nra.bg.

6.Въпрос: Кои са най-често срещаните грешки при попълване на данни?

Отговор: Възможни са следните грешки:

- грешка при използване на copy/paste - при използване на copy/paste, освен разрешените символи, в полето за въвеждане попадат такива, които не са позволени за съответния елемент и те обръкват проверката - системата отчита грешка при въвеждане на данни.

- грешка при въвеждане на VIN - префикса пред числата следва да е с латински букви; също VIN следва да е валиден - валидността на VIN можете да проверите на сайта на ЕК: https://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/?locale=bg

7.Въпрос: Как се извършва коректна справка по УНП (при опит за корекция/потвърждаване/анулиране)?

Отговор: За да се визуализира конкретно УНП, следва:

- да дефинирате правилно периода, т.е. издаденият УНП да попада в зададения във филтъра период /например: няма как издаден УНП от 02.01. да се визуализира в справка за 03 – 04.01.2024 г./

- да обърнете специално внимание на филтъра (да не се бърка УНП с вх. номер).

8.Въпрос: Задължителни ли са за попълване данните в поле бруто/нето?

- данните в поле за нето количество е задължително, като стойността е за цяло количество, а не за килограм;
- данните в поле бруто количество не е задължително.

9.Въпрос: Визуализира ли се стойността (въведена през е-услугата) в протокола за извършен фискален контрол?

Отговор: Стойността, декларирана през е-услугата, не се визуализира в протокола.

10.Въпрос: Възможно ли е да има разминаване при номенклатурата на стоките?

Отговор: Не може да има разминаване, т.к. стоките в списъка от номенклатурата са подредени по код и наименование, съответстващи на стоките от комбинираната номенклатура по Регламент №2658/87 на Съвета относно тарифната и статистическа номенклатура в Общата митническа тарифа.

Можете да проверите, дали Вашата стока е с висок фискален риск в Списъка, публикуван на интернет страницата на НАП (<https://nra.bg/wps/portal/nra/kontrol/fiskalen-kontrol/stoki-s-visok-fiskalen-risk>).

11.Въпрос: Когато доставката завършва на територията на друга страна-членка на ЕС и в превозното средство има стока за двама различни клиенти, как се декларира превоза?

Отговор: Възможни са следните хипотези:

1. Един УНП – деклариране при натоварване на стока от един и същи адрес за няколко получатели и системата генерира един УНП. УНП ще бъде служебно потвърден при осъществяване на фискален контрол от органите по приходите преди транспортното средство да напусне територията на Р България.
2. Няколко УНП – деклариране при натоварване за всеки получател, независимо, че превозът е един. Всички УНП се съобщават на водача на транспортното средство и той ги предоставя на ОП при проверката. В случая всяко натоварване съответства на конкретен получател и служебно ще се потвърди изпращането на превоза за всяко УНП.

Ако деклараторът след напускане на страната на ТС, не вижда в системата (справки) УНП със статус „служебно потвърден“, следва да уведоми звеното по фискален контрол на (+359 2) 9859 6809; 0700 18 700/ меню 7 или на fisc.control@nra.bg.

12.Въпрос: В случай, че транспортът е организиран от спедитор, в данните за превозвач кои данни се посочват – на превозвача или на спедитора или и на двете?

Отговор: Посочват се данните за превозвача - № на МПС, а за спедитор, ако е известен.

13.Въпрос: Транспортира се стока до склад на логистична фирма и от там логистичната фирма разнася стоката по различни обекти. Как се декларира в този случай?

Отговор: Съгласно чл.127и, ал. 3 от ДОПК при превоз на стока с висок фискален риск, който започва и завършва на територията на страната, доставчикът или продавачът на стоката предварително декларира данни за всеки отделен превоз на стока преди започване на натоварването на транспортното средство и получателят или купувачът потвърждава получаването на стоката най-късно до края на деня, следващ деня на пристигането ѝ на мястото на получаване/разтоварване.

В случаите, в които стоката се премества от един склад в друг, собственост на едно и също задължено лице и няма промяна в собствеността на стоката, превозът не е задължително да се декларира.

При деклариране на превоз, в случай, че е известно последващо претоварване на стока, деклараторът може да въведе данните за претоварването в съответната секция.

14. Въпрос: Кой и кога декларира данните?

Отговор:

1. При движение на СВФР от ЕС към Република България

Лицата по чл. 8, ал. 1 от Наредбата - получателят или купувачът/придобиващият в тристранна операция или крайният получател във верига последователни доставки на стоки:

- **декларират данни** за превоза на стоката **до влизане** на транспортно средство на територията на страната.

- **потвърждават** най-късно до края на деня, следващ деня на пристигането на стоката на мястото на получаване/разтоварване. При въведени повече от един адрес/дата и час на получаване/разтоварване на стоките, потвърждаването се извършва след получаване/разтоварване на последния адрес. Когато превозът завърши на мястото в неприсъствен ден, потвърждаването може да се извърши най-късно в първия присъствен ден.

Не се потвърждава стока при констатирана разлика в случаите по чл. 8, ал. 5 от Наредбата. Следва да се уведоми звеното по фискален контрол съгласно чл. 8, ал. 5, т. 1 и 2.

2. При движение на СВФР от Република България към ЕС

Лицата по чл. 9 от Наредбата - доставчикът или продавачът/прехвърлител в тристранна операция или първият доставчик във верига последователни доставки на стоки:

- **декларират данни** за превоза на стоката **преди започване на натоварването** на транспортното средство.

- **потвърждават** изпращането на СВФР, след като ТС напусне територията на страната. Потвърждаването се извършва до края на деня, следващ деня на напускането на територията на страната, а когато напускането е в неприсъствен ден – до края на първия присъствен ден.

ВАЖНО! Лицата по чл. 9 потвърждават изпращането на СВФР само в случаите, в които няма служебно потвърждаване, извършено от служител на фискален контролен пункт; Статусът на УНП се проверява чрез функционалност Справка.

3. При движение на СВФР на територията на Република България (доставки в страната)

Лицата по чл. 10 от Наредбата:

- **декларират данни** доставчикът или продавачът на стоката **преди започване на натоварването** на транспортното средство.

Когато превозът е предназначен за повече от един получател/купувач, данните за всеки един от тях се вписват в една декларация на отделни редове. Системата генерира за всеки един от получателите отделен УНП.

- **потвърждават получаването на стоките получателите/купувачите**, най-късно до края на деня, следващ деня на пристигането на стоката на мястото на получаване/разтоварване. Когато с превоза се транспортират стоки за повече от един обект, стопанисван от едно лице, потвърждаването се извършва до края на деня, следващ деня на пристигането на стоката на мястото на

получаване/разтоварване в последния обект. Когато превозът завърши на мястото на получаване/разтоварване в неприсъствен ден, потвърждаването може да се извърши най-късно в първия присъствен ден.

4. При движение на СВФР от трета страна към Република България

Лицата по чл. 11 от Наредбата:

- декларира данни вносителят преди продължаване на превоза на територията на страната, след приключване на митническия режим и вдигане на стоката.

- **потвърждаването на получаването** се извършва след пристигане на стоката на мястото на получаване/разтоварване **от вносителя или от получателя, когато е различно от вносителя лице**, най-късно до края на деня, следващ деня на пристигането ѝ на мястото на получаване/разтоварване. Когато с превоза се транспортират стоки за повече от един обект, стопанисван от едно лице, потвърждаването се извършва до края на деня, следващ деня на пристигането на стоката на мястото на получаване/разтоварване в последния обект. Когато превозът завърши на мястото на получаване/разтоварване в неприсъствен ден, потвърждаването може да се извърши най-късно в първия присъствен ден.

15.Въпрос: Трябва ли да декларирам превоз на СВФР при ВОП и ВОД, когато транспортът при получаването и изпращането на стоките е само железопътен, воден или въздушен, т.е. не се използва шосеен транспорт?

Отговор: Не подлежи на деклариране превоз на СВФР, който се извършва чрез воден, железопътен и/или въздушен транспорт и **не** се налага претоварване на стоката на транспортно средство на територията на страната.

В случай на претоварване от въздушен, железопътен и воден транспорт, съгласно разпоредбите на чл. 12, ал. 1-5 от Наредба Н – 5 в системата за предварително деклариране е налично поле, в което може да се посочи вида транспорт (въздушен, железопътен, воден), от който започва претоварването. Няма полета за посочване на индивидуализиращите данни на транспортното средство (влакова композиция, кораб, самолет), от което се извършва претоварването. Посочват се данните на пътното транспортно средство, на което се претоварва СВФР.

16.Въпрос: Кой декларира ден и час на доставка, за да могат органите на НАП да са на място за проверката. Досега това го правеше водачът на транспортното средство след като го пломбираха на границата.

Отговор: По силата на действащата Наредба Н – 5 съгласно чл. 8, ал. 1 при всеки отделен превоз на СВФР, който започва от територията на друга страна, получателят или купувачът/придобивачият в тристранна операция или крайният получател във верига последователни доставки на стоки предварително декларира данни за превоза до влизане на транспортно средство на територията на страната. В чл. 8, ал. 2 са посочени данните, които следва да се декларират.

На водача на ТС е предоставена възможност да подаде на границата писмена декларация (приложение № 6, чл.14, т. 1 от Наредбата), в която да промени/уточни часа на получаване на стоката.

След извършени срещи с бизнеса, прилагайки партньорския подход със задължените лица се предвижда законодателна промяна, а именно отпадане на задължението за деклариране на часа на получаване/разтоварване на стоката.

В портала на МФ за обществено обсъждане е публикуван [Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 29 септември 2023 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България](#)

17.Въпрос: Дружеството ни е купувач/получател на стоки с висок фискален риск. Получените стоки подлежат на предварително деклариране съгласно наредба Н-5 от 29.09.2023 г. Доставчикът/Продавачът не ги е декларирал преди натоварване на транспортното средство и няма генериран УНП в системата на НАП, съгласно чл. 10, ал. 1 от наредба Н-5. В този случай купувачът, трябва ли да декларира получаването на стоките и как става това?

Отговор: Получателят следва да уведоми звеното по фискален контрол на (+359 2) 9859 6809; 0700 18 700/ меню 7 или на fisc.control@nra.bg.

18.Въпрос: Трябва ли да се декларира задължително регистрационен номер на камион + ремарке или е достатъчно само на номер на камион?

Отговор: Задължително се декларират регистрационните номера и на камиона и на ремаркетото, с които се извърша превоза на СВФР, съгласно чл. 8, ал. 2, т. 1 от Наредбата.

19.Въпрос: При превоз, който започва от ЕС и завършва на територията на страната, ако бъде декларирано повече от колкото е натоварено физически (при проблем във фабриката например, която не е успяла да натовари част от товара), трябва ли да се коригират килограмите и стойността в платформата?

Отговор: Ако транспортното средство не е влязло в Р. България се коригира с корекция на УНП, съгласно – чл.15, ал.1 от Наредбата.

20.Въпрос: Може ли деклараторът в системата на НАП (физическо лице с КЕП) при внос/ВОП (придобиване) да не е служител на вносителя/получателя (деклариращото дружество)?

Отговор: ДА, стига да бъде упълномощено лице.

21.Въпрос: Какъв е допустимият толеранс от време, при който промененият час да не се декларира съгласно чл. 13, ал. 3, т.1 от ДОПК? (Например - деклариран час на доставка 12:00ч., стоката пристига в 12:45ч.)

Отговор: чл. 15, ал.2 от Наредба № 5 – подава се искане/уведомление на електронен адрес fisc.control@nra.bg

22.Въпрос: При зареждане в търговската мрежа, е възможно транспортното средство да е натоварено със стока за няколко клиента. Часът на получаване от всеки клиент е приблизителен, но не е възможно да е точен. Как се процедира в този случай, като се има предвид, че е невъзможно шофьорът да притежава електронен подпис и да променя часа на получаване за всеки отделен клиент от маршрута?

Отговор: След извършени срещи с бизнеса, прилагайки партньорския подход със задължените лица се предвижда законодателна промяна, а именно отпадане на задължението за деклариране на часа на получаване/разтоварване на стоката.

В портала на МФ за обществено обсъждане е публикуван [Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 29 септември 2023 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България](#)

23.Въпрос: Каква е отговорността на двете лица - продавач и купувач, ако разтоварят стоката по-рано/по-късно от декларирания час на получаване?

Отговор: При нарушаване на забраната за разпореждане на стоката по време на фискалния контрол, освен налагането на административна санкция, се налагат и предварителни обезпечителни мерки върху имуществото на получателя на стоката за обезпечаване на вземанията за данъци, които биха възникнали.

При неспазване на реда за предварително деклариране на данни за превоз на стока или несъответствие между предварително декларираното и установеното, при проверката вид и/или количество на стоката, в случаите по чл. 127и разпоредбите на ал. 1 - 6 от ДОПК, се прилагат по отношение на имуществото на доставчик или продавач/прехвърлител в тристранна операция, съответно първият доставчик във верига последователни доставки на стока с висок фискален риск.